

Tản Mạn Ngu - Khôn

Vừa rồi có dịp đọc một bài phiếm của tác giả Ngu Đức Hiền, **Ngu Oĩ Là Ngu**, thấy ngộ nghĩnh làm sao, nên tiện đó (không phải tiện đây đâu nhé), tui cũng xin vài dòng để tản mạn về **Ngu Khôn**, gửi quý độc giả thân thương thương thức cho vui cho vẻ, mong tìm chút nụ cười nhỏ nhoi trong kiếp sống lưu vong.

Chữ Ngu thật ra không phải chỉ có nghĩa là đần độn, thiếu hiểu biết hay quá đại khờ... như người đời thường dùng nó để bậy tỏ cái đại dốt, nếu chỉ có nghĩa đơn thuần như vậy thì Hồ Quý Ly đâu có đặt quốc hiệu nước Nam ta là Đại Ngu? Hồ Quý Ly là người có tư tưởng đi trước người cùng thời tới 800 năm lận, nếu vị nào không tin thì viết thư hay gọi điện thoại hỏi thầy Hiệp dạy môn Sử ở trường Nguyễn Huệ năm xưa thì sẽ biết liền hà.

Ngu và Khôn nhiều khi lẫn lộn:

“Làm sao định nghĩa được” Ngu Khôn

“Có nghĩa gì đâu” lúc bị đòn

Nuốt vô không được, phun thì tiếc

Đành cho nhân thế luận Ngu Khôn!

Khi Nhạc Phi bắt trói con ruột là Nhạc Vân, con nuôi là Trương Hiến trong tù để chờ chết vì lời gièm pha của gian thần Tần Cối, thì hậu thế, có người cho là sao mà Ngu dữ vậy, chết thế là uổng, là Ngu; nhưng cũng có người cho là Khôn vì biết trọng chữ *“Tận Trung Báo Quốc”*; vậy thì trong chúng ta, ngày hôm nay, nghĩ gì về cái Ngu Khôn ấy?

Ngày xưa, lúc còn học ở trường Nguyễn Huệ (1976), trong một buổi chào cờ sáng thứ Hai, có mấy cậu học trò là con của đảng viên, được vào Đoàn nên “bề thế” lắm, “function” trong trường còn hơn cả các thầy cô của “thời ngy” còn tiếp tục dạy học. Chú học trò (tui nhớ không lầm tên của chú ấy là Đoàn Nh.) dám ngang nhiên nói một cách Ngu đần hơn con vẹt dưới sân cờ trước hàng trăm học sinh và hàng chục thầy cô giáo: *“Hồi trước (1975) thầy giáo là sống chết mặc bay, tiền thầy bỏ túi, bây giờ cách mạng thì khác...”* những ông thầy, bà cô cũ (trong đó có anh, chị của tui) biết cậu học trò là xác láo nhưng Khôn hồn nên đành làm ngơ và để cho Ngu, Khôn muốn nằm đâu thì nằm. Riêng tui thì rất ngậm ngùi.

Ngậm ngùi, nhưng nhớ lại bài thơ của ông Tú Xương nhà ta thì cũng đỡ tủi thân phần nào:

.... Biết rằng ai đại (Ngu) với ai Khôn

Khôn nghề cờ bạc là Khôn đại (Ngu)

Đại (Ngu) chốn văn chương ấy đại (Ngu) Khôn....

Đâu có cái **Ngu** nào mà giống với cái **Khôn** nào phải không quý vị và ông bạn Ngu Đức Hiền? O mà anh có bà con gì với người họ Ngu thời Hán Sở Tranh Hùng không vậy? ha ha ha!!!

Cũng lại thêm một chuyện Ngu Khôn, vợ của Lỗ Công Hạng Võ (Sở Bá Vương, người cử đỉnh ngàn cân, sức khỏe vô lường) là nàng Ngu Cơ, nàng không có tài cầm cương trị quốc như bà Lã Hậu (vợ của Bái Công Lưu Bang, sau là Hán Cao Tổ nhà Tiền Hán), nhưng theo chuyện thì nàng rất đúng mực là nhà nội trợ đảm đang. Khi Sở Bá Vương đi vào đường cùng của sự nghiệp, trong cuộc “triệt thoái cuối cùng” của Hạng Võ, để chồng rảnh tay cho đại cuộc, nàng đã “Ngu” quá đổi nên rút dao đâm vào cổ tự tử để cho người đời phải khen nàng là Khôn quá sức. Vậy thì thế nào là Ngu và thế nào là Khôn?

Trong chuyện Tam Quốc, Từ Thù tướng mình Khôn (có hiếu), bỏ Lưu Bị về với Tào Tháo để mong cứu mẹ; ai dè khi về với Tào, gặp mẹ, bị bà mắng cho: *“sao con Ngu dữ vậy con, Ngu đến nỗi bỏ sáng tìm tối, tướng con làm vậy là có hiếu, là Khôn sao, uống công cho cha mẹ nuôi dưỡng, cho ăn cho học thành người rồi không biết Ngu, Khôn ở chỗ nào...?”*.

Trong lịch sử cận đại của Việt Nam, thời chinh chiến, bao chàng trai ra chiến trường, đem thân xông pha vào lửa tên mũi đạn để bảo vệ non sông, ở đâu cũng vậy chứ không riêng gì ở thành phố Tuy Hòa bé nhỏ; kẻ nằm gai, người nếm mật, vác súng, mang đạn giữ gìn an ninh, bảo vệ phố phường, làng xóm để chúng ta được yên ổn học hành, có mảnh bằng, khỏi được đi lính, làm trong văn phòng, dạy học, phục vụ ở nhà thương... Bây giờ nghĩ lại thấy cha anh nhà mình sao mà “Ngu” quá, đem xương máu ra chiến trường để đổi lấy bình an cho học trò yên tâm sách vở, làm giáo sư... rồi một ngày họ bị những người thầy, trò “Khôn” kia triệt hạ thảm thương, triệt ngay trong lòng thành phố, triệt trong trại tù cải tạo, và đôi khi còn triệt ở hải ngoại xa xôi!

Có người Khôn, biết *“tôn sư trọng đạo”* (dù chưa biết là ông “sư” ấy có “đạo” hay không nữa). Chắc ai cũng không đến nỗi Ngu mà không biết *“nhất tự vi sư, bán tự vi sư”*, và *“trọng thầy mới được làm thầy”*... Giúp thầy là điều cao quý, là điều Khôn; nhưng hỡi ôi! giúp để chuyển tải những điều mà lương tâm ngời bút bị bẻ cong vòng, nghịch lại lòng ta, biến ta thành con người vô ơn bạc nghĩa với sự hy sinh xương máu của người khác để mình có được như ngày hôm nay, thì không biết gọi cái này là Ngu hay Khôn? Tui lại ngậm ngùi lần nữa rồi bà con ơi! Thế thì, có phải khi giúp “giúp ích - lợi chung” sẽ được gọi là Khôn, còn chỉ “giúp” không thôi thì là “có thể Ngu, có thể Khôn”?? Khô ơi là khô! chữ nghĩa ơi là chữ nghĩa!

Ngày xưa cha ông mình thật là “Ngu”, trải qua bao gian khổ, biến đất hoang thành đất thực, rán sức trồng trọt để có hoa màu mà sống; vậy mà khi “họ” vào, bảo đây là của đảng, mang hết ra sung vào “cộng đảng quỹ”, thế có “Khôn” không nhỉ?

Thời kỳ Thuyền Nhân nổi sóng, người người ra khơi, có người nói: *“Ngu gì mà đi như vậy, chỉ làm môi cho cá hoặc là có cơ hội năm “nghỉ mát” ở trại A-30...”* Rồi cũng chính họ thốt lên sau này: *“tụi nó Khôn, nó đi sớm nên được định cư ở xứ tự do, làm có tiền gửi về nuôi cha mẹ, anh em... còn mình Ngu quá, đi trễ, qua tới Phi rồi mà còn bị trả về VN, tiếp tục làm thân trâu ngựa... tiền mất tật mang...”*, lại lần nữa Ngu Khôn lẫn lộn!

Vậy thì, Ngu hay Khôn thì thường là đợi tới màn cuối rồi mới rõ thực hư là Ngu chỗ nào và Khôn chỗ nào, ai nói mình Ngu và ai sẽ nói mình Khôn... Nói cho cùng thì nếu mình có lỡ Ngu để người khác Khôn thì cũng được thôi, để cho thế giới được “cân bằng” (!). Và Khôn hay Ngu rồi cũng chết như nhau vì *“Khôn chết, Đại (Ngu) chết, Biết sống”*. Nhưng dầu sao thì tui cũng khác với anh bạn Ngu Đức Hiền về cái tên (nhưng cũng sẽ chết như nhau!), chẳng cần xin chính quyền, tui mạnh dạn ký tên dưới đây:

Khôn Bạo Dữ - PhuYenese
(Xứ Cờ Hoa, Mar. 13, 2008)